

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Κοινοβουλευτική Ομάδα

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα , 24 Μαρτίου 2026

ΠΡΟΣ: Την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κα Νίκη Κεραμέως

Θέμα: Προστασία ευάλωτων ωφελουμένων του Προγράμματος Απασχόλησης Ανέργων ηλικίας 55–67 ετών της Δ.ΥΠ.Α, διασφάλιση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και χρηματοδότηση νέων θέσεων και παρατάσεων

Κυρία Υπουργέ,

Το πρόγραμμα απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55–67 ετών της Δ.ΥΠ.Α, όπως διαμορφώθηκε τα τελευταία χρόνια με τις αλληπάλληλες επεκτάσεις του, αποτελεί μία από τις σημαντικότερες παρεμβάσεις ενεργητικής πολιτικής απασχόλησης για τις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, στο πλαίσιο του προγράμματος δημιουργήθηκαν δεκάδες χιλιάδες θέσεις πλήρους απασχόλησης σε φορείς του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, με συνολικό αριθμό ωφελουμένων που προσεγγίζει τις 35.000 και με ιδιαίτερα υψηλό δημοσιονομικό αποτύπωμα. Η ίδια η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου έχει επανειλημμένα τονίσει ότι κύριος στόχος του προγράμματος είναι να δοθεί η δυνατότητα σε ανέργους ηλικίας 55–67 ετών – και, υπό προϋποθέσεις, έως 74 ετών – να συμπληρώσουν τον απαραίτητο συντάξιμο χρόνο ώστε να θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα, σε μία συγκυρία όπου η επιστροφή στην αγορά εργασίας σε αυτές τις ηλικίες είναι ιδιαιτέρως δύσκολη.

Παρά τον διακηρυγμένο αυτό στόχο, ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόστηκε το πρόγραμμα ανέδειξε σοβαρές αντιφάσεις. Η πρόβλεψη των κοινών υπουργικών αποφάσεων για μέγιστη διάρκεια επιχορήγησης είκοσι τεσσάρων μηνών αντιμετωπίστηκε, στην πράξη, ως απόλυτο ανώτατο όριο και για τη διάρκεια της εργασιακής σχέσης, με αποτέλεσμα, μετά τη διετία, να λήγουν μαζικά συμβάσεις εργαζομένων χωρίς καμία διαφοροποίηση ως προς την ασφαλιστική τους κατάσταση. Έτσι, απολύθηκαν ωφελούμενοι οι οποίοι βρίσκονταν σε απόσταση ελάχιστων ετών ή και μηνών από τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος, χωρίς να έχει προηγηθεί οποιαδήποτε

προτεραιοποίηση ή ειδική μέριμνα για αυτούς, παρότι το πρόγραμμα είχε σχεδιαστεί και παρουσιαστεί ως εργαλείο ολοκλήρωσης του ασφαλιστικού τους βίου.

Επιπλέον, το θεσμικό πλαίσιο δεν προέβλεψε εξ αρχής κάποια ρύθμιση που να δίνει προτεραιότητα ένταξης στο πρόγραμμα σε όσους βρίσκονταν πλησιέστερα στη συνταξιοδότηση. Η επιλογή ωφελουμένων έγινε με ενιαία κριτήρια, χωρίς να διασφαλιστεί ότι προηγούνται οι άνεργοι εκείνοι που είχαν άμεση ανάγκη συμπλήρωσης ενσήμων για να μην χαθεί οριστικά το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα. Ως συνέπεια, πολλοί συμπολίτες μας που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα είδαν τη διετία να εξαντλείται χωρίς να φτάνουν τελικά στο όριο της θεμελίωσης, ενώ άλλοι, με μεγαλύτερη απόσταση από τη σύνταξη, ωφελήθηκαν αντίστοιχα, γεγονός που αποδυναμώνει τον κοινωνικό σκοπό της παρέμβασης.

Ιδιαίτερα οξυμένο είναι το πρόβλημα σε απομακρυσμένους, αγροτικούς και νησιωτικούς δήμους, όπου ο αριθμός των διαθέσιμων φορέων είναι περιορισμένος. Εκεί η τυπική υποχρέωση αλλαγής φορέα μετά τη διετία αποδεικνύεται στην πράξη ανεφάρμοστη, αφού δεν υπάρχει άλλος προσβάσιμος φορέας ή η μετακίνηση προϋποθέτει σημαντικό γεωγραφικό και οικονομικό κόστος για τον εργαζόμενο. Αυτό σημαίνει ότι άνεργοι 55–67 ετών, συχνά με πολύ χαμηλά εισοδήματα και με ιστορικό μακροχρόνιας ανεργίας, μένουν εκτός εργασίας όχι επειδή ολοκλήρωσαν τον ασφαλιστικό τους κύκλο, αλλά επειδή ο σχεδιασμός του προγράμματος δεν έλαβε υπόψη τις ιδιαιτερότητες των περιοχών στις οποίες διαμένουν.

Την ίδια στιγμή, πρόσφατη νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων της χώρας αναδεικνύει με σαφήνεια ότι το 24μηνο αφορά το μέγιστο διάστημα επιχορήγησης από τη Δ.ΥΠ.Α και δεν συνιστά, αφ' εαυτού, συνταγματικά επιβεβλημένο ανώτατο όριο της εργασιακής σχέσης. Με σειρά αποφάσεων, όπως η υπ' αριθμ. 2140/2025, αλλά και άλλες μεταγενέστερες για εργαζόμενους του προγράμματος 55–67 σε δήμους της χώρας, το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών έκρινε ότι ο σκοπός του προγράμματος είναι η συμπλήρωση του αναγκαίου συντάξιμου χρόνου και ότι η διακοπή της απασχόλησης πριν από τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος αντίκειται τόσο στον ειδικό αυτό σκοπό όσο και στην συνταγματική προστασία της κοινωνικής ασφάλισης και του γήρατος. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα δικαστήρια υποχρέωσαν τους οικείους δήμους να συνεχίσουν να αποδέχονται την εργασία των ωφελουμένων και να τους καταβάλλουν τις νόμιμες αποδοχές, τουλάχιστον μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία ο κάθε εργαζόμενος συμπληρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης.

Οι δικαστικές αυτές αποφάσεις αποδομούν ευθέως το επιχείρημα ότι «δεν επιτρέπεται» η ανανέωση ή συνέχιση της απασχόλησης πέραν της διετίας και αναδεικνύουν ότι, ιδίως για τους

ευάλωτους ωφελούμενους που βρίσκονται ένα βήμα πριν από τη σύνταξη, προέχει η διασφάλιση του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος και η αποτροπή της οριστικής περιθωριοποίησής τους από την αγορά εργασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η επίκληση ενός τυπικού χρονικού ορίου, χωρίς διάκριση και χωρίς πρόνοια για τις περιπτώσεις αυτές, δεν μπορεί να θεωρηθεί σύμφωνη με το Σύνταγμα ούτε με τον ίδιο τον κοινωνικό χαρακτήρα του προγράμματος.

Πέραν των θεσμικών και νομικών ζητημάτων, τίθεται και ζήτημα χρηματοδοτικής βούλησης και προτεραιοτήτων. Το πρόγραμμα 55–67 χρηματοδοτήθηκε με εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ, είτε από εθνικούς είτε από ευρωπαϊκούς πόρους, αποδεικνύοντας ότι η Πολιτεία μπορεί να στηρίξει ουσιαστικά τους μεγαλύτερους άνεργους όταν υπάρχει πολιτική βούληση. Την ίδια ώρα, όμως, δεν έχει διασφαλιστεί η συνέχιση της χρηματοδότησης με τρόπο στοχευμένο, ώστε να δημιουργηθούν νέες θέσεις ειδικά για όσους βρίσκονται κοντά στη θεμελίωση σύνταξης, ούτε έχει εξεταστεί σοβαρά η δυνατότητα επιχορήγησης των ίδιων των δήμων και λοιπών φορέων ώστε να μπορούν να αναλάβουν τη μισθοδοσία των εργαζομένων μετά τη λήξη της επιδότησης, μέχρι να ολοκληρωθεί ο ασφαλιστικός τους κύκλος.

Υπό τα δεδομένα αυτά, εγείρονται κρίσιμα ερωτήματα πολιτικής συνέπειας. Αν πράγματι ο κεντρικός στόχος του προγράμματος είναι η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος για τους άνεργους 55–67 ετών, τότε η απουσία προτεραιοποίησης όσων βρίσκονται πλησιέστερα στη σύνταξη, η οριζόντια λήξη των συμβάσεων στο 24μηνο και η απουσία ειδικής μέριμνας για τους ευάλωτους ωφελούμενους σε απομακρυσμένες περιοχές συνιστούν σοβαρή απόκλιση από αυτόν τον στόχο.

Κατόπιν των ανωτέρω,

Ερωτάται η κα Υπουργός:

Πρώτον, αν αναγνωρίζει ότι ο μέχρι σήμερα σχεδιασμός και η εφαρμογή του προγράμματος δεν προέβλεψαν προτεραιοποίηση για τους άνεργους 55–67 ετών που βρίσκονταν πλησιέστερα στη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και, ως αποτέλεσμα, πολλοί εξ αυτών είδαν τις συμβάσεις τους να λήγουν χωρίς να έχουν συμπληρώσει τον απαιτούμενο συντάξιμο χρόνο. Αν προτίθεται, συνεπώς, να προχωρήσει σε αναλυτική αποτίμηση του πόσοι ωφελούμενοι του προγράμματος βρέθηκαν σε αυτή τη θέση, ποια είναι τα ασφαλιστικά τους κενά και ποιες είναι οι κοινωνικές επιπτώσεις αυτής της επιλογής.

Δεύτερον, υπό το φως της πρόσφατης νομολογίας του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και άλλων δικαστηρίων, η οποία ερμηνεύει το 24μηνο ως όριο επιχορήγησης και όχι ως ανώτατο

όριο απασχόλησης και αναγνωρίζει την ανάγκη συνέχισης της εργασίας μέχρι τη θεμελίωση σύνταξης, αν προτίθεται το Υπουργείο να προσαρμόσει το θεσμικό πλαίσιο του προγράμματος ώστε να θεσπιστεί σαφής δυνατότητα συνέχισης της απασχόλησης για τους ευάλωτους ωφελούμενους που δεν έχουν ακόμη κατοχυρώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Τρίτον, αν σκοπεύει η κυβέρνηση να εξασφαλίσει πρόσθετη χρηματοδότηση προς τη Δ.ΥΠ.Α, μέσω κρατικού προϋπολογισμού ή ευρωπαϊκών πόρων, για την υλοποίηση νέων θέσεων στο πρόγραμμα 55–67 (και 55–74), με ρητή πρόβλεψη προτεραιότητας υπέρ των ανέργων που βρίσκονται κοντά στη σύνταξη και ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές κατηγορίες, όπως μονογονεϊκές οικογένειες, άτομα με αναπηρία, πολίτες με πολύ χαμηλό εισόδημα και μακροχρόνια άνεργοι.

Τέταρτον, αν εξετάζεται η δυνατότητα δημιουργίας ειδικού χρηματοδοτικού σχήματος για τους δήμους και λοιπούς φορείς του δημόσιου τομέα, μέσω στοχευμένων επιχορηγήσεων, ώστε να μπορούν οι ίδιοι να καλύπτουν τη μισθοδοσία των εργαζομένων του προγράμματος μετά τη λήξη της επιδότησης από τη ΔΥΠΑ, μέχρι την πλήρωση των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης των εργαζομένων αυτών, χωρίς να υπονομεύεται ο δημοσιονομικός σχεδιασμός της ΔΥΠΑ.

Και, τέλος, αν προτίθεται το Υπουργείο να θεσμοθετήσει ρητά μια στοχευμένη ρήτρα κατ' εξαίρεση συνέχισης της απασχόλησης στον ίδιο φορέα, με αντικειμενικά κοινωνικά και γεωγραφικά κριτήρια, ιδίως για ωφελούμενους που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και διαμένουν σε απομακρυσμένες, αγροτικές ή νησιωτικές περιοχές με περιορισμένο αριθμό διαθέσιμων φορέων, ορίζοντας ταυτόχρονα ανώτατο ποσοστό εφαρμογής, ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια και ο στοχευμένος χαρακτήρας της ρύθμισης.

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Παύλος Χρηστίδης

Πάνας Απόστολος